

ժողովոյ հրատարակուող անդամաց պատ-
ճառարանութեանց քննութեանն ըզ-
բաղեցաւ :

Հասնուս նոյնիցով, քարոզական
ժողովոյ հրատարակութեանն 11 յօդու-
ածէ բազմազան անբարեկամութիւնք մը
տարուեր է յանձնաժողովին, յայց չենք
զիւներ թէ յանձնաժողովին էնք ար-
ժէք տուեր է այն անբարեկամութիւնք,
որ թէ՛ Սահմանադրութեանն է թէ՛ իրա-
ւարտութեանն արդիւնն է անվաւեր է :

Ա. Եթէ քաղ. ժողովն հիմնադր-
ութեանն թիւն մ'ունէր Ս. Պատրիար-
քի թիւնն է, անոր և իր պաշտօնա-
փարութեան ժամանակակիցութիւնը ներ-
կայացնէր երեսփոխանական ժողովոյ,
ինչպէս որ Սահմանադրութեանն ար-
բանագրած է : Այս էր իր պարտքը,
եթէ ստուգել է ինչպէս որ անդու-
ղար անեն առ թիւ մէջ կը յեղ յեղէր
Սահմանադրութեանն ճշդիւ գործադ-
րութեան նախնականութիւնը էր : Իսկ
հիմա Ս. Պատրիարքին հրատարակեալ
տեղեկութիւնն իր հրատարակեալ տա-
լիս անբարեկամութիւնն ներկայացը-
նելը՝ քաղաքացիոց ըսածին պէս, հա-
չէն կտար մանանելն է : ոչ միայն նը-
շանակութիւն չունի, ոչ միայն արտ-
րէն և անվաւեր է, այլ և վրէժխնդ-
րական հոգւոյ կրկն և հակառակու-
սիրութեան արդիւնք է, մանաւանդ
քան որ Պատրիարքը ոչ իր հրատար-
կականին և ոչ անոր բացատրութեան
մէջ իրենց գէժ գանգատ մը կամ
անբարեկամութիւն մ'ըրած չէ, որպէս
զի անոր պատասխանելու պատրուակին
ներքեւ կարենային ծածկել իրենց
պարտադանջութիւնը :

Բ. Անբարեկամութիւնք մասնաւոր
հինգ ժողովականք չեն կրնար իր-
բեւ քաղ. ժողով և իր բն. պաշտօնա-
փան մարմինն ներկայանալ ըստ Սահ-
մանադրութեանն, ոչ ալ յանուն քաղ.
ժողովոյ խօսել, որովհետեւ մեծա-
մասնութիւն չեն, այլ իր բն. մասնա-
ւոր անձինք կը նկատուին, և այս
դէմքով միայն խօսել : Հետեւ արար
քաղ. ժողով չկայ : Անոր համար էր որ
երեսփոխանական ժողովոյ վերջին
նստին մէջ գործադիր յանձնաժողով
մը կարգելու, առաջարկութիւնը ներ-
կայացուցինք : Գալ. ժողովոյ հըրա-
ժարեալ անդամք նոյն գրիչ մէջ են
այսօր, ինչ որ մէջ որ կը գտնուին Յ.
Պոզմանեան, Գ. Հովհաննէս և Յ. կըր-
ճիկեան էֆէնդիաները : Հետեւ արար
եթէ քաղ. ժողովոյ հինգ անդամաց
հրատարակեալ պատճառները քննելու
և անոնցմէ բացատրութիւնն աշխու-
տէտք կայ, այնպիսի ալ միւս երեք
անդամաց հրատարակեալ պատճառնե-
րը քննելու, և բացատրութիւնն ու-
ղելու պէտք կայ :

Գ. Յանձնաժողովոյ պաշտօնը ոչ
թէ անբարեկամութիւնք քննել է, այլ
միայն քաղաքական ժողովոյ և Ս.
Պատրիարքին մէջ ծագած անհամա-
ձայնութեան հիմք, այսինքն ներկայ
վարչական կարգութեանն ազդիւն կեն-
տական սխալոյց բաւական ըլլալու
կամ չըլլալու մասին քաղաքական
ժողովոյ անդամաց կարծիքն և տա-
լիք բացատրութիւնները քննել է,
որպէս զի երեսփոխանական ժողովն
ալ յուսարտուելով ներկայ անտե-
ղութեանն այսուհետեւ չնորոգուե-
լուն ճարտար խորհի և ըստ այնմ վար-
չութիւնն մը կարգել :

Քաղ. ժողովոյ հրատարակեալ ան-
դամք այս բացատրութիւնները մի-
այն տարու պարտաւոր են յանձնա-
ժողովին և այս օտհանձնէն անդին չեն
կրնան անցնել տաւանց ապօրինութեանն :

յանձնաժողովին ոչ պաշտօնն այս
կէտին վրայ միայն անկողմնաւոր է :
Հետեւ արար նա ալ այս օտհանձնէն ան-
դին անցնելու, ոչ իրաւունք ունի,
ոչ իշխանութիւն :

Կը լսենք թէ մայրաքաղաքի
թողութեան մէջ երկու անտեղ համ-
բազրութիւնք կ'ատարարուին ուղ-
ղեալ առ երեսփոխանական ժողովն :

Առաջինը հրատարակեալ քաղաքա-
կան ժողովոյ քանի մը անդամաց գէժ
կը բողբէ : Երկրորդը Սահմանադ-
րութեան գործադրութիւնը կը պա-
հանի :

Կը կործենք թէ այս երկրորդ
հանրադրութիւնը բնաւ նշանակու-
թիւն չունի, որովհետեւ Սահմանադ-
րութիւնը չ'որոշուած արդիւնք չունի
նաւ չկայ, և ոչ իսկ մեկուսի մտքն
անցած է : Սահմանադրութիւնը վե-
րաքննութեան ներքեւ է, և արդէն
քանի մը կէտերը վերաքննած է ե-
րեսփոխանական ժողովը, մնացեալ-
ներն ալ վերաքննելու վրայ է : յան-
նաժողովոյ մը ձեռք : Երկրորդը
դիտէ զայս և կ'ազատ իրաւամբ որ
երեսփոխանական ժողովը ներկայ
Սահմանադրութիւնն ազգին պիտո-
յից իսկապէս պատասխանելու, և մի-
տեղ անոնց պիտուի գործադրուելու
վրէժակի մը մէջ գնել : Այս է անհու-
արգ ար անկողմնութիւնը : Ուստի չենք
հասկնար թէ ներկայ Սահմանադրու-
թիւնը գործադրութեան մէջ եղած
ժամանակ ժողովը քաղաքի հանրադ-
րութեան մ'անոր գործադրութիւնը
խնդրելն ինչ կը նշանակի :

Ընդհանրացելու կարծիք կայ թէ
այս հանրադրութիւնը Ս. Պատրիար-
քը հակառակ Սահմանադրական ցուցնելով
անոր դէմ անուղղակի ցոյց մ'ընել տա-
լու, և քաղ. ժողովոյ քանի մ'անդա-
մաց գէժ ատարարուած բողբոյ
հանրադրեալ հակակշարեւ նպատա-
կաւ ներթուած է :

Քաղ. ժողովոյ հրատարակեալ ան-
դամք հատարակեալ կարծեաց առ Վե-
լինքին քննելու արդարութեամբ համար
ուրիշ անհրատարակեալ պատասխանութիւն
մ'ունի, այն է հատարակեալ թէ յուր
Յինքնը Ս. Սահմանադրութեանն ընդ-
ամէն թէ՛ իրենց և թէ՛ ազգային իշ-
խանութեան պատուոյն համար :

Երեսփոխանական ժողովոյ պարտ-
քնն է այս իրողութիւնը քննել և
տղիւն վարչական իշխանութեան
պաշտօնատեղիին կառույ եւ բաժնու-
թեանն սպարտեզ ընդդէմը գտնելով
պատմել :

Այս, պէտք է որ յանցաւորներն
ով որ ալ ըլլան, յայտնուին և իրենց
արժանի գատարարութիւնը կրնն.
զայս կը պահանջեն ոչ միայն արդար-
ութիւնն, այլ և տղիւն պատիւն և
տարրայ բարեկարգութեանն ու ան-
դորութեան շահը :

Երեսփոխանական ժողովոյ գումա-
րութիւնն ոչ վաղը կ'ստատուէր, կերելի
թէ յանձնաժողովին գործը դեռ լը-
մընցած չըլլալուն պատճառաւ կտ
նորոգուէ :

Փափաքելի է սակայն որ յան-
նաժողովը մինչև գալ չարթու լնայը-
նէ իր գործը և ընդհանուր ժողովն

ուրբաթ օրը գումարուի, որպէս զի
ներկայ վարչական սահմանադրութե-
ան, ժողովրդեան մատուցութիւնն
հանգարտի և ազդիւն գործերն երե-
սի վրայ չ'ունան :

Կը յուսանք թէ յանձնաժողովը
ներկայ տարաւամ վիճակին երկրոր-
դին ծագելիք հետեւանաց պատաս-
խանատուութիւնը չ'անբարեկամ
վրայ :

Քաղաքացի մասնաւոր գումար
կենին կ'ամանանք թէ երեսփոխանա-
կան ժողովը Վրէժի յանձնաժողովոյ
ստեղծագրեալ ներքեւ կ'ապահարտ
երէկ Ս. Պատրիարքին նախկին մի գը-
րելով քաղաքական ժողովոյ հըրա-
ժարեալ հինգ անդամաց ներկայա-
ցուցած անբարեկամութիւնները, ո-
րոց բողբոյն անուր կ'ուսան,
անոր հազարդեր, և իմացուցել է որ
յանձնաժողովն այսօր՝ հինգ քաղ. թի-
քաղաքացիներն պիտի գումարուի :
Սրբաշուութեան պատասխանները ը-
սելու :

Ս. Պատրիարքն ալ պատասխան
դրեւ է ցաւ յայտնելով որ իր հըրա-
ժարականին վրայ տուած բացատրու-
թիւնները նախապէս նկատարութեան
չեն առնուած, բայց և այնպէս կը
ձանադրուի թէ իրեն ներկայացուած
ամեն անարկութեանց պատասխանե-
լու պատրաստ է :

Քանի մը պատուարժան ազգա-
յինք հետեւալը զրիւս են մեզ հը-
րատարակելու խնդրանք :

Ազգ. երեսփոխան Տեառքը
վարչական տաղիւսայ մը կ'սպառ-
նայ ազդիւն դիտան, և ամեն աշխարհ
Հայուն ուշադրութիւնն տա այն գը-
րուուած է :

Դաւ և խարդաւանանք սկզբանց
քողով ծածկուած անխախտ կը գոր-
ծուին ժողովրդականութիւնը ժող-
վութիւն գէժ իր բն. զէնք կը գոր-
ծածուի և Սահմանադրականութիւ-
նը Սահմանադրութեանն գէժ յարու-
ուած է : ոչ գրեթէ :

Ժողովրդականութիւնն և Սահմա-
նադրականութիւնն, անոնք բաւեր,
որք պիտի բերաններու մէջ յեղ յեղ-
ուելով իրենց նշանարանին գէժ կը
գործածուին :

Քաղաքական ժողովոյ անդամնե-
րեն ոմանք Սահմանադրութեանն ի-
րենց խաղաղի ընդէ հուս, հիմնուող
ազգը գըրգընելու և Պատրիարքը տա-
պուելու, գործիք ընել կուզեն :

Ինչ որ երեսփոխանական ժողովն
պիտի ունենար՝ եթէ ընդհանուր
ժողովոյ խնամութեանն վրիպէր այս
Սահմանադրականութեանն քողին աակ
ծածկուած կեղծիքը, փասնի պէ այն
ատեն ընդհանուր ժողովն իր բն. Սահ-
մանադրութեանն պահպանութեանը
հակոյ դերադոյն իշխանութիւնն՝ տ-
ուանց վարանելու : Ս. Պատրիարքին
անկու մը և քաղաքական ժողովոյ վե-
րականդոմի պիտի ըուէարկէր :

Քաղաքական ժողովոյ այն մասը
որ յանուն Սահմանադրութեանն գոր-
ծադրութեանը բողբոյ կը բառնայ և
խաղա անոր կէտ առ կէտ գործադ-
րութիւնը կը պահանջէ և կ'որդի կը
դատէ, անոր այս յայտարարութեանն
ինչ աստիճան կ'արեւորութիւնն ունե-
նորը և անոր մէջ ինչ կեղծիքներ
պարտականելու անպարտաւոր հա-
մար իւր գործունեութեանց մէջն
թեպէս բիւրուար օրինակներ կըր-
նանք բերել, բայց միայն մէկ քանի
ձանուցեալ կէտերը մէջ բերել ան-
որոտ չենք համարել : որպէս զի
ընդհանուր ժողովը մի միայն օրինաց
ձեւակերպութեանը ուշադրութիւն

քննելու հետամուտ չըլլալով ինչ կըր
հիմնովին քննել, կեղծիքները երե-
ւան հանէ և ազդիւն չ'ունան արտադր-
ութեանն :

Քաղաքական ժողովոյ այն ան-
դամները որ Սահմանադրութեանն
տրամադրութեանն կէտ առ կէտ գոր-
ծադրութիւնը կը պահանջեն, անոր
քող տրամադրութեան կէտ առ կէտ
հակառակ կը վարուին, փոքրամաս-
նութեամբ յանուն քաղաքական ժո-
ղովոյ անբարեկամութիւնն ներկայացը-
նելով ընդհանուր ժողովին :

Քաղաքական ժողովոյ այն ան-
դամները որք Սահմանադրութեանն
տրամադրութեանն կէտ առ կէտ գոր-
ծադրութիւնը կը պահանջեն, գարն-
եալ նոյն յօդուածին կէտ առ կէտ
հակառակ կը վարուին, առանց ի-
րանէն անբարեկամութեան հրաման
ստանալու, Գ. Պատրիարքն անբա-
սանելով (Միաբերելու գիւնը մե-
զադրել չէ այս հրամանը ստացած
չըլլալուն համար, այլ կէտ առ կէտ
գործադրութեան վրիպելին յիշե-
ցնել է) :

Քաղաքական ժողովոյ այն ան-
դամները որք Սահմանադրութեանն
տրամադրութեանն կէտ առ կէտ գոր-
ծադրութիւնը կը պահանջեն, անոր
40 և 88րդ յօդուածոց տրամադրու-
թեանն և վեցերորդ սկզբանն այ-
սինքն Սահմանադրութեանն հօդու-
ածն կէտ առ կէտ հակառակ կը վար-
ուին, առանց մեծադոյն մասի նկատ
և որպէս մե ընելով, փասնի զի մի մի-
այն 6 հոգի մնացած կին :

Քաղաքական ժողովոյ այն ան-
դամները որք Սահմանադրութեանն
տրամադրութեանն կէտ առ կէտ գոր-
ծադրութիւնը կը պահանջեն, անոր
50 և 88րդ յօդուածոց տրամադրու-
թեանն և վեցերորդ սկզբանն այ-
սինքն Սահմանադրութեանն հօդու-
ածն կէտ առ կէտ հակառակ կը վար-
ուին, առանց մեծադոյն մասի նկատ
և որպէս մե ընելով, փասնի զի մի մի-
այն 6 հոգի մնացած կին :

Քաղաքական ժողովոյ այն ան-
դամները որք Սահմանադրութեանն
տրամադրութեանն կէտ առ կէտ գոր-
ծադրութիւնը կը պահանջեն, անոր
88 րդ յօդուածին տրամադրու-
թեանն 6 րդ սկզբանը կէտ առ կէտ
հակառակ կը վարուին, խառն ժող-
վոյ մէջ որպէս մե ընելու իր-
բանական և քաղաքական ժողովները
զտու ըստ չ'արեւորելով, և այս երկու
ժողովոյ ալ միանգամայն մեծադոյն
մասունց ներկայութեանն ու չ'ընելով :

Քաղաքական ժողովոյ այն ան-
դամները որք Սահմանադրութեանն
տրամադրութեանն կէտ առ կէտ գոր-
ծադրութիւնը կը պահանջեն, անոր
41 րդ յօդուածին տրամադրու-
թեանն և 3րդ սկզբանը կէտ առ կէտ
հակառակ կը վարուին, ազգին ընդ-
հանուր գործոց անտեղութիւնը բարձ-
րագի ընելով և ձանակեան գործե-
լու զրաղելով :

Քաղաքական ժողովոյ այն ան-
դամները որք Սահմանադրութեանն
տրամադրութեանն կէտ առ կէտ գոր-
ծադրութիւնը կը պահանջեն, քաղ-
աքի ինչ կեղծիքներ մէջ երեք անգամ
մի-
ջողին երկու հակառական որպէս մե ընել
տարով, մէկ կամ միւս որպէս մե կէտ
առ կէտ գործադրել խոստացած
Սահմանադրութեանն հակառակ կը
վարուին :

Այդ մեր այս յաւալ բերած ան-
հերքելի ապացոյցներն ակն յայտնի
կը աւանուի, որ քաղաքական ժողովոյ
այն սահմանադրական անդամները բո-
լորովին հեռի անկեղծութեանն մի մի-
այն նպատակի մը և այն ալ դժբաղա-
բար ոչ թէ ազգային շահուց և իրա-
ւանց վերաբերեալ նպատակի մը, այլ
կրկն ու անտեղութեանն և եթ յօդու-
ածն մը տարու համար կը յանգընին Ազգ. թի-
քաղաքական և ամենէն սի-

Տե՛ր իմ անթաւառ արտ. արձն :

